Argument

Înainte de a da tiparului prezenta lucrare îndrăznim să ne asumăm riscul şi, în acelaşi timp, privilegiul sincerităţii neezitând în a recunoaşte că demersul nostru a stat sub semnul unei dinamici particulare a metodei de lucru.

Tributară la începuturile sale unor raţiuni didactice – de familiarizare a celor înscrişi în învăţământul economic superior cu fenomenul juridic – redactarea cursului a fost iniţial construită pe ideea unei abordări elementare a instituţiilor reprezentative pentru principalele ramuri juridice; în timpul scrierii am reacţionat, însă, la nevoia de a oferi o informaţie cuprinzătoare, nu neapărat exhaustivă, detalierea discursului revelându-ni-se drept necesară nu numai pentru facilitarea unei însuşiri temeinice a conceptelor ci, mai ales, pentru înţelegerea adecvată a mecanismelor juridice. În consecinţă, am preferat să subordonăm efortul de sintetizare a materiei selecţiei acelor repere juridice purtătoare de semnificaţii pentru domeniul economic al afacerilor (dată fiind adresabilitatea specifică a cursului); odată „alese" instituţiile, am procedat la o analiză suficient de aprofundată, apreciem noi, a acestora, aspirând astfel la o lărgire a perspectivei de cunoaştere a cititorului – raportată la dimensiunea juridică a realităţii – precum şi la formarea gândirii sale juridice.

În viziunea adaptată premiselor mai sus descrise, lucrarea debutează, oarecum previzibil, cu alfabetizarea în planul ştiinţei dreptului prin teoretizarea noţiunilor generale – marile sisteme de drept, izvoarele şi principiile dreptului, norma juridică, raportul juridic şi răspunderea juridică.

Respectând statutul dreptului civil de „drept comun" faţă de celelalte ramuri de drept privat, am reluat – rămânând, practic, fideli bogatei tradiţii doctrinare în materie – conceptualizarea raportului juridic civil şi a actului juridic civil ca aplicaţii particulare a categoriilor fundamentale analizate în capitolul introductiv; descriind subiectele, conţinutul (drepturile şi obligaţiile părţilor) şi obiectul raportului juridic civil, respectiv tipologia variată a actului juridic civil, condiţiile de validitate şi cauzele de ineficacitate ale acestuia, nivelul incipient al cunoaşterii în domeniul dreptului ne apare ca fiind depăşit. Totuşi, nu îi vom vedea pe destinatarii lecturii întrutotul pregătiţi pentru capitolul următor înainte de a dezvolta statutul persoanei fizice şi juridice (deşi ne par a fi uneori neglijate, le-am considerat – în ecuaţia în care am conceput prezenta lucrare – importante în contextul dezvoltărilor ulterioare privind societăţile comerciale), aspectele esenţiale privind patrimoniul şi dreptul de proprietate (şi anume atributele, formele şi modalităţile de exteriorizare ale acestuia), respectiv privind contractul ca principal izvor de obligaţii (încheierea şi principiile aplicabile efectelor sale, răspunderea civilă contractuală) şi, în fine, mijloacele de stingere a obligaţiilor (plata, compensaţia, remiterea de datorie etc.).

Dintre ramurile juridice, dreptul comercial şi dreptul fiscal sunt domeniile unde se consumă cu maximă intensitate „întâlnirea" dintre realitatea economică şi cea juridică; afirmaţia noastră – susceptibilă de opinii mai mult sau mai puţin favorabile din partea practicienilor dreptului – este susţinută, totuşi, de un adevăr simplu: imperativele economice moderne s-au dovedit a fi o veritabilă provocare pentru regle-

mentările chemate să le guverneze existența. Cum materia fiscală excede totuşi ariei noastre de competență, am preferat să detaliem semnificațiile teoretice şi implicațiile practice ale instituțiilor reprezentative pentru materia comercială (faptele de comerț şi regimul aplicabil acestora, comercianții, aspecte privind constituirea, funcționarea, dizolvarea şi lichidarea societăților comerciale, respectiv regulile aplicabile celor mai frecvente structuri societare – societatea cu răspundere limitată şi societatea pe acțiuni) şi, în fine, analiza unor infracțiuni din domeniul afacerilor.

Doar într-o astfel de logică ni s-a părut plauzibil ca cel neinițiat, din dorința de a deveni cel puțin orientat în domeniul dreptului, să parcurgă „drumul" – la un nivel intelectiv desigur – de la noțiunea de patrimoniu la caracterul autonom al patrimoniului societății comerciale sau la distincția dintre patrimoniul societății şi capitalul social ori la delimitarea fondului de comerț de alte concepte înrudite (întreprindere, patrimoniu), de la atributele dreptului de proprietate (posesie, folosință şi dispoziție) la consecințele transmiterii cu titlu de aport social fie a dreptului de proprietate asupra unui bun, fie doar a folosinței acestuia, de la principiul de drept comun al divizibilității obligațiilor la regula derogatorie a prezumției de solidaritate a codebitorilor pentru obligațiile comerciale iar seria exemplelor ar putea continua.

Față de problematica expusă în curs, aşteptările noastre de la studentul/masterandul economist sunt, bineînțeles, mai restrânse. Nu îi vom pretinde acestuia însuşirea unor chestiuni relativ tehnice cum ar fi, de exemplu, criteriile de clasificare a ipotezei sau a dispoziției normei juridice ori a tuturor categoriilor de bunuri ca obiect material al raportului juridic civil, respectiv reproducerea integrală a mențiunilor obligatorii ale acțiunii ori ale proiectului de fuziune sau divizare şi cu atât mai puțin a aspectelor procedurale proprii anumitor operațiuni juridice; le-am dezvoltat în ideea de a oferi viitorului profesionist un instrument de lucru a cărui utilitate o sperăm binevenită. În altă ordine de idei, la o ediție viitoare vom şi renunța poate la unele dintre ele în favoarea altor subiecte de interes cum ar fi contractul individual de muncă sau contractele de achiziție publică, de concesiune de lucrări publice şi a celor de concesiune de servicii sau a unor noțiuni de drept bancar şi, mai ales, fiscal.

Sunt doar câteva preliminarii ce anticipează conținutul lucrării, suficiente, credem noi, pentru a o recomanda nu doar economistului în devenire sau format deja ci şi practicianului de altă specialitate şi, de ce nu, oricărui cititor preocupat de informația juridică.

Cum demersul nostru îşi revendică substanța juridică din operele doctrinare clasice şi moderne prin lectura cărora ne-am construit nu doar identitatea profesională ci şi direcțiile de gândire ale prezentului curs, nu încheiem înainte de a afirma caracterul imprescriptibil al recunoştinței noastre...

Sibiu, mai 2011

Autoarea